

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

شماره: ۶۰/۱۳۲۰۹۹

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۹

پیوست: دارد

رؤسای محترم سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت ۳۱ استان و جنوب گرجان

موضوع: تمدید تعلیق ممنوعیت صدور ضمانت‌نامه برای بنگاههای اقتصادی دارای بدهی غیرجاری

یا سلام و احترام؛

با عنایت به هماهنگی‌های بعمل آمده با بانک مرکزی در خصوص درخواست تمدید تعلیق ممنوعیت صدور ضمانت‌نامه برای بنگاههای اقتصادی دارای بدهی غیرجاری* به پیوست تصویر نامه شماره ۹۵/۵۳۲۲۸ مورخ ۹۵/۰۲/۲۱ منضم به نامه شماره ۹۵/۱۶۳۸۳۱ مورخ ۹۵/۰۵/۲۵ بانک مرکزی به انضمام تصویر نامه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۹۵/۰۲/۱۸ هیأت وزیران ارسال می‌گردد. با توجه به نامه‌های مذکور از آنجا که ممنوعیت‌ها و محدودیت‌ها در زمینه اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات از جمله صدور ضمانت‌نامه بانکی ریالی برای بنگاههای کوچک و متوسط دارای بدهی غیرجاری و سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، تا اطلاع ثانوی مرتفع گردیده است. لذا خواهشمند است دستور فرمایید اطلاع‌رسانی لازم به ذینفعان و تشکل‌های موضوعی معمول گردد. ۱۳۹۵/۰۶/۰۹

معاونت امور اعتبارات
مدیر کل
دکتر امور اعتبارات و سیاست‌های تجاری

مدیریت کل اعتبارات

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
بنیاد ملی

"اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل"

شماره: ۹۵/۵۳۳۲۸
تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۲۱
پرست: دارد

کلیه مدیران عامل محترم بانک های دولتی و غیردولتی و موسسات اعتباری
باسلام!

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۵/۲۷۵۷۷ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۱ موضوع ابلاغ «دستورالعمل تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط»، به استحضار می رساند که به موجب مصوبه شماره ۳۰۹۷/ت/۱۸۵۴۹ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹ هیئت محترم وزیران (تصویر پیوست) شرکتها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی از شمول تصویب نامه شماره ۲۱۱۸۴۹/ت/۳۹۳۹۹ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ (تصویر پیوست)، بندهای (۳) و (۴) جزء (ج) تصمیم نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۶ (تصویر پیوست) و نیز شرط نداشتن بدهی غیرجاری و چک برگشتی به منظور بهره مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی می باشند.
بر این اساس ماده (۳) دستورالعمل مورد اشاره به شرح ذیل اصلاح می گردد:
ماده ۳- بنگاه های مشمول این دستورالعمل از شرایط نداشتن بدهی غیرجاری، چک برگشتی، رعایت نسبت مالکانه و مفاد «آئین نامه رعایت شاخص های مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک های دولتی» به منظور بهره مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی می باشند.

تبصره: موسسه اعتباری می تواند بدهی غیرجاری کمتر از ۱۰ میلیارد ریال بنگاه های مشمول این دستورالعمل را به مدت یکسال امهال نماید.

بر این اساس مقتضی است دستور فرمایید مراتب به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ تا ضمن مشارکت جدی در اجرای دستورالعمل مذکور بسترهای خارج نمودن بنگاه های کوچک و متوسط از رکود و استفاده از ظرفیتهای تولیدی فراهم گردد. /د.د. ۲۸۱۸۰۶۰

مدیریت کل اعتبارات
اداره اعتبارات

سیدعلی اصغر میرمحمدصادقی ۲۲۱۵-۰۴
صاحب رضا قربانی ۲۸۱۶

تهران - پلاک ۴۴۱ - خیابان ولیعصر - پ. م. ۱۹۱۵۱
گروه اعتبارات و تسهیلات - تلفن: ۸۵۲۱۶-۳۳۳۳۳۳۳۳ - وبسایت: www.cbti.ir

شماره ۱۸۵۴۹ / ت ۲۰۹۷ / هـ ۵۳

تاریخ ۱۳۹۵ / ۴ / ۱۹

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

با صلوات بر محمد و آل محمد*

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۲/۱۵ به پیشنهاد شماره ۹۵/۳۴۱۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۲/۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به پیشنهاد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اجرای کامل سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی از رکود، تصویب کرد:

- ۱- شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات و تمکینات از شمول تصویب‌نامه شماره ۲۱۱/۸۴۹ ت ۳۹۳۹۹ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶، بندهای (۳) و (۴) جزء (ج) تنظیم‌نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۶ و نیز شرط عدم بدهی غیرجاری و چک برگشتی مستثنی می‌باشند.
- ۲- منظور از شرکت و واحدهای کوچک و متوسط مذکور در بند (۱) این تصویب‌نامه، به ترتیب بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان کمتر از (۵۰) نفر و بنگاه‌های اقتصادی دارای تعداد کارکنان بین (۵۰) تا (۱۰۰) نفر می‌باشد.

اسحاق جهانگیری

نماینده اول رئیس جمهور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۹۵/۲۷۵۷۷

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۰۱

پیوست: دارد

بسمه تعالی

کلیه مدیران عامل محترم بانکهای دولتی، غیر دولتی و قرض الحسنه، موسسات اعتباری توسعه، کوثر و عسکریه

و شرکت دولتی پست بانک ایران

احتراماً، در راستای رسالت شبکه بانکی کشور جهت تأمین مالی نظام اقتصادی کشور و با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری - مدظله العالی - در ابتدای سال مینی بر ضرورت فعالسازی ظرفیتهای تولیدی صنایع کوچک و متوسط و ارتقاء توان رقابت پذیری آنها و همچنین با عنایت به نقش برجسته و بی بدیل واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در ایجاد اشتغال و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، لازم است تا در شرایط حاضر، بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نقش مؤثرتر و کارآتری را جهت حمایت از بنگاههای کوچک و متوسط ایفاء نمایند.

شایان ذکر است با توجه به گزارشهای اقتصادی، بخشی از بنگاههای تولیدی موجود و فعال با ظرفیت پایین و گاه پایین تر از نقطه سر به سر فعالیت می کنند و با کاهش درآمد اقدام به تعدیل نیرو نموده اند که به نوبه خود به افزایش بیکاری منجر شده است. بنابراین به منظور استفاده بهینه از منابع موجود در راستای تأمین نقدینگی مورد نیاز بنگاههای تولیدی و حفظ اشتغال فعلی و ایجاد اشتغال جدید ضرورت دارد بنگاههای تولیدی کوچک و متوسط که از بازار محصول مناسبی برخوردار بوده لیکن به دلیل تنگناهای مالی و نداشتن سرمایه در گردش، تولید آنها متوقف شده و یا با ظرفیت پایین فعالیت می نمایند و همچنین طرحهای تولیدی با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد از پشتیبانی مالی بیشتری برخوردار گردند.

بر این اساس ارجح است تمامی بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی با روحیه جهادی و احساس مسئولیت و اهتمام عالی، همگام با سیاست های دولت محترم، نقش و رسالت خویش را به نحو شایسته به انجام رسانده و با بهره گیری بهینه و هدایت صحیح منابع مالی موجود، بسترهای خارج نمودن بنگاههای کوچک و متوسط از رکود و استفاده از ظرفیتهای تولیدی را فراهم نمایند.

علی ایحال با عنایت به موارد مذکور به پیوست «دستورالعمل تأمین مالی بنگاههای کوچک و متوسط» جهت تسهیل تأمین مالی اینگونه واحدها ایفاد می گردد. بدیهی است بانک ها و مؤسسات اعتباری موظفند با در نظر گرفتن اصول کلی اعطای تسهیلات و اعتبارسنجی متقاضی و اخذ تأمین کافی، نسبت به اعطای تسهیلات موضوع دستورالعمل مورد نظر اقدام نمایند.

بر این اساس مقتضی است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ و ضمن مشارکت جدی و تلاش برای رسیدن به اهداف پیش گفته، بر حسن اجرای کامل آن نظارت به عمل آمده و نسبت به ارزیابی گزارش عملکرد ماهانه به این بانک اقدام نمایند. ۳۷۸۰۰۸۱/

ولی اله سیف

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

دستورالعمل تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط

(متوقف و فعال زیر ظرفیت اسمی)

ویرایش ۱۳۹۵/۲/۱

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات و اصطلاحات ذیل، در معانی مشروح بکار می روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده است.

۳-۱- کارگروه: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید موضوع تصویبنامه شماره ۱۸۱۵۱/ت/۵۰۷۲۰-هـ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۹ هیئت وزیران

۴-۱- بنگاه کوچک: بنگاه های اقتصادی که تعداد کارکنان آنها کمتر از ۵۰ نفر می باشد.

۵-۱- بنگاه متوسط: بنگاه های اقتصادی که تعداد کارکنان آنها بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر می باشد.

ماده ۲- اعطای تسهیلات به بنگاه های کوچک و متوسط حائز شرایط زیر توسط مؤسسات اعتباری در اولویت قرار گیرد:

- بنگاه های معرفی شده از سوی کارگروه.
- بنگاه های تولیدی که محصولات آنها از بازار فروش قابل قبول برخوردار باشد.
- بنگاه های تولیدی متوقف و یا در حال فعالیت کمتر از ظرفیت اسمی.
- بنگاه هایی که در سال های گذشته فعالیتی نداشته و فاقد فروش بوده اند و اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به تشخیص مؤسسه اعتباری موجب فعالیت مجدد بنگاه شود.
- بنگاه هایی که تسهیلات دریافتی قبلی را در محل موضوع قرارداد تسهیلات اعطایی مصرف نموده اند.
- بنگاه هایی که به دلیل عدم وصول مطالبات خود از دستگاه های اجرایی دولتی، شرکت های دولتی و وابسته به دولت، نتوانسته اند تعهدات خود را در قبال شبکه بانکی کشور و سایر اشخاص ایفا نمایند.
- بنگاه هایی که از میزان اشتغال پایدار و توجیه پذیری بیشتری برخوردار باشند.
- پروژه های تولیدی با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد.

ماده ۳- در خصوص بنگاه‌هایی که دارای بدهی غیرجاری و چک برگشتی می‌باشند، همزمان با اعطای تسهیلات جدید، واحد تولیدی برنامه زمانبندی خود را جهت تعیین تکلیف بدهی‌ها و رفع سوء اثر چک برگشتی ارائه نماید.

تبصره: به منظور تسهیل تدوam فعالیت مدیران اشخاص حقوقی، مفاد بخشنامه شماره ۹۴/۳۳۴۵۱۹ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۵ این بانک در ارتباط با رفع محدودیت ایجاد شده برای مدیران بابت چک‌های برگشتی اشخاص حقوقی رعایت گردد.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور حفظ منافع سپرده‌گذاران و تخصیص بهینه منابع نسبت به اعتبارسنجی و بررسی توجیه فنی، مالی و اقتصادی درخواست متقاضیان اقدام نماید.

ماده ۵- در صورت عدم موافقت مؤسسه اعتباری با اعطای تسهیلات به بنگاه‌های معرفی شده از سوی کارگروه، لازم است دلایل عدم اعطای تسهیلات بصورت مکتوب به کارگروه منعکس گردد.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری می‌تواند متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به بنگاه کوچک و متوسط، نسبت به آزادسازی وثایق مازاد اقدام کند.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری می‌تواند بنابر بررسی‌های کارشناسی، تضمین صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک را مورد پذیرش قرار دهد.

ماده ۸- نرخ سود مورد عمل در تسهیلات موضوع این دستورالعمل بر اساس مصوبه شورای پول و اعتبار می‌باشد.

تبصره: مبلغ ۸۰۰۰ میلیارد ریال بعنوان یارانه بخشی از سود تسهیلات توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعهد گردیده که در صورت تامین به بنگاه‌ها تخصیص داده خواهد شد.

ماده ۹- سقف اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات موضوع این دستورالعمل بر اساس حدود مقرر در آیین‌نامه‌های تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط می‌باشد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری باید حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز کاری پس از تکمیل مدارک، طرح‌های معرفی شده از سوی کارگروه را بررسی و تعیین تکلیف نماید.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات تسهیلات اعطایی موضوع این دستورالعمل را بصورت ماهانه به بانک مرکزی ج.ا.ا. ارائه نماید.

مصوبیت هیات وزیران

تاریخ انتشار روزنامه رسمی: 1386/12/22 - تاریخ تصویب: 1386/12/22 - شماره ثبت روزنامه رسمی: 13779

آیین نامه رعایت شاخصهای مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانکهای دولتی

شماره 39399/ت/211849

1386/12/26

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه مورخ 1386/12/22 بنا به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به منظور تخصیص بهینه منابع به متقاضیان واجد شرایط و اجتناب از بکارگیری تسهیلات سرمایه در گردش در اموری خارج از موارد مندرج در قرارداد، **آیین نامه رعایت شاخصهای مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانکهای دولتی** را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه رعایت شاخصهای مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانکهای دولتی

ماده 1- بانکهای دولتی موظفند با توجه به منابع خود، برای تأمین سرمایه در گردش متقاضیانی که دارای شرایط این آیین نامه و سایر شرایط عمومی می باشند، تسهیلات لازم را اعطا نمایند. بانکهای دولتی موظفند ظرف (15) روز پس از تکمیل مدارک، احراز شرایط تسهیلات گیرنده را بررسی و با اختصاص شماره تسهیلات برای مشتریان جدید، نتیجه را به صورت کتبی به وی اعلام نمایند. در صورت عدم دریافت پاسخ طی مدت یادشده و یا اعتراض به رد درخواست، مشتری می تواند اعتراض خود را به سرپرستی بانک مربوط در استان ارایه نماید. سرپرستین موظفند ظرف (10) روز، اعتراض واصله را بررسی و در صورت احراز شرایط، متقاضی را در نوبت دریافت تسهیلات قرار دهند. در صورت عدم احراز شرایط، موارد به طور مشخص و به صورت کتبی به متقاضی اعلام خواهد شد. چنانچه متقاضی همچنان به نظر سرپرستی بانک نیز اعتراض داشته باشد، می تواند اعتراض خود را به صورت کتبی به مدیرعامل بانک مربوط اعلام نماید. مدیرعامل موظف است حداکثر ظرف (20) روز، اعتراض واصله را بررسی و در صورت احراز شرایط، متقاضی را در نوبت دریافت تسهیلات قرار داده و یا دلایل عدم احراز شرایط را به صورت مشخص و مکتوب به متقاضی اعلام نماید.

تبصره 1- مدیران عامل موظفند گزارش عملکرد درخصوص اعتراضات واصله را در فواصل سه ماهه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نمایند.

تبصره 2- بانکهای دولتی موظفند فرمهای لازم درخصوص اعتراض مشتریان به شعب یا سرپرستی را تهیه و در اختیار متقاضیان قرار دهند.

ماده 2- پس از مراجعه متقاضی تسهیلات سرمایه در گردش، بانک مکلف است فهرست مدارک مورد نیاز را به صورت کتبی به متقاضی تسلیم نموده و از تقاضای هرگونه مدارک اضافی در مراحل بعدی خودداری نماید. تبصره - بانکهای دولتی مکلفند فهرست مدارک مورد نیاز جهت اخذ تسهیلات را در پایگاه اطلاعاتی خود قرار دهند.

ماده 3- بانکهای دولتی موظفند در صورت وجود منابع، حداکثر پس از (20) روز از زمان احراز شرایط تسهیلات گیرنده، نسبت به پرداخت تسهیلات به متقاضی اقدام نمایند. در صورت عدم پرداخت تسهیلات توسط بانک، نحوه اعتراض و رسیدگی به آن براساس ماده (1) انجام خواهد شد.

تبصره - چنانچه متقاضی که در اولویت دریافت تسهیلات قرار دارد، به دلیل عدم ارایه مدارک قید شده در ماده (2) نتواند ظرف (2) هفته اقدام به دریافت تسهیلات نماید، بانک می تواند با اعلام کتبی به متقاضی نسبت به پرداخت تسهیلات به اولویت بعدی اقدام نماید.

ماده 4- بانکهای دولتی به موجب مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا، آیین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی آن مکلفند پس از اعطای تسهیلات با اعمال نظارت دقیق و کافی از صرف تسهیلات در امور مندرج در قرارداد اطمینان حاصل نمایند. بانکها باید در مفاد قراردادها، بیش بینی های لازم را برای برخورد با مشتریانی که تسهیلات دریافتی را خارج از موارد تعیین شده، مصرف می نمایند، لحاظ کنند.

ماده 5- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است فرم اطلاعات مشتریان را به نحوی طراحی نماید که تمامی بانکهای دولتی از یک فرمت یکسان تبعیت نمایند. این فرم علاوه بر اطلاعات عمومی، باید متضمن موارد زیر نیز باشد.

الف - شماره ملی و کدپستی برای اشخاص حقیقی

ب - شماره ملی و کدپستی مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره و شناسه ملی اشخاص حقوقی

ج - مشخصات محل و مجوز فعالیت متقاضی

د - وضعیت داراییها و بدهیهای مشتری

ه - تعهدات قبلی مشتری

و - مقاصد حساب مالیاتی

ز - ارزش فروش، بهای تمام شده کالای تولید شده و موجودی انبار

ح - سرمایه نقدی

ط - وثایق و تضمینات

ماده 6 - اعطای تسهیلات به متقاضیان تسهیلات سرمایه در گردش حداکثر به میزان هفتاد درصد (70%) فروش کالا و یا خدمات آنان صرفاً بر مبنای صورتهای مالی حسابرسی شده یا اظهارنامه مالیاتی مجاز می باشد. تبصره - منظور از تسهیلات در این ماده مجموع تسهیلات اعطایی سرمایه در گردش شبکه بانکی (بانکهای دولتی و غیردولتی) به متقاضی است که به وسیله استعلام بانک از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشخص خواهد شد.

ماده 7 - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان امور مالیاتی طرف (6) ماه پس از ابلاغ این آیین نامه نسبت به ایجاد بانک جامع اطلاعات مالیاتی در کشور اقدام نماید.

تبصره - با توجه به اینکه یکی از اطلاعات موجود در بانک جامع اطلاعات مشتریان بانکها اطلاعات مربوط به اظهارنامه های مالیاتی مشتریان می باشد، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است امکان تبادل بر خط اطلاعات از بانک جامع مالیاتی به بانک اطلاعات جامع مشتریان بانکها را فراهم نماید.

ماده 8 - در صورتی که بانک اعطاکننده تسهیلات به طور مستقیم و یا غیرمستقیم مالک بیش از ده درصد (10%) سهام شرکت متقاضی باشد (به استثنای شرکتهای تملیکی)، اعطای تسهیلات توسط این بانک به شرکت یادشده مجاز نیست.

ماده 9 - اعطای تسهیلات به شرکتهای هلدینگ که موضوع اصلی فعالیت آنها مدیریت شرکتهای می باشد، ممنوع است.

معاون اول رئیس جمهور - پرویز داودی